

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจรับวัคซีนป้องกัน COVID-19

ของประชาชนจังหวัดสงขลา

Factors Affecting the Decision to Get Vaccination against COVID-19 among Population in Songkhla Province

สุดารัตน์ แก้วประดิษฐ์^{1*} และ วีณา ลีลาประเสริฐศิลป์^{2*}

Sudarat Kaewpradit^{1*} and Weena Leelaprasertsil^{2*}

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจรับวัคซีนป้องกัน COVID-19 ของประชาชนจังหวัดสงขลา วัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อศึกษาการตัดสินใจรับวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชาชนในจังหวัดสงขลา ได้แก่ ยี่ห้อของวัคซีน และปริมาณการรับวัคซีน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และศึกษาระดับความสำคัญด้านปัจจัยอุปสงค์ของประชาชนในจังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดสงขลา ที่มีอายุ 18-70 ปี จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบบพหุนาม (Multinomial Logistic Regression) และการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regression)

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการตัดสินใจรับวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชาชนจังหวัดสงขลา ด้านยี่ห้อของวัคซีน ได้แก่ เพศ อายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการตัดสินใจรับวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชาชนจังหวัดสงขลา ในด้านปริมาณการรับวัคซีน ได้แก่ ระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช.หรือเทียบเท่า ระดับการศึกษอนุปริญญา/ปวส. อาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อาชีพพนักงานบริษัท และโรคประจำตัว 7 โรคกลุ่มเสี่ยง ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และประชาชนให้ความสำคัญปัจจัยอุปสงค์ในภาพรวมด้านนโยบายภาครัฐมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 เมื่อเทียบกับด้านการเข้าถึงวัคซีน และด้านบทบาทของผู้นำ

คำสำคัญ : การตัดสินใจรับวัคซีน วัคซีนป้องกันโควิด-19 โรคโควิด-19

¹ นิสิตระดับปริญญาตรี สาขาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

² อาจารย์ สาขาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

¹ Student, Faculty of Economics and Business Administration, Thaksin University, Songkhla, 90000

² Lecturer, Faculty of Economics and Business Administration, Thaksin University, Songkhla, 90000

* Corresponding Author: E-mail address: weena.leela@gmail.com Tel 093-7546060

Abstract

This research studied the Factors affecting the decision to get vaccination against COVID-19 among population in Songkhla Province. Research objectives to study the decision to get vaccinated against COVID-19 of the population in Songkhla Province, namely the brand of vaccine and the amount of vaccination Classified by personal factors and to study the importance of population demand factors in Songkhla Province. The sample group in this research It was the population living in Songkhla Province, aged 18-70 years, using a questionnaire as a data collection tool. The statistics used in the data analysis were percentage, mean, standard deviation, Multinomial Logistic Regression, and Multiple regression.

The results of the study found that Personal Factors affecting the decision to get vaccination against COVID-19 among population in Songkhla Province. The brands of vaccine were gender, age and average monthly income. Individual Factors affecting the decision to get vaccination against COVID-19 among population in Songkhla Province. In terms of the amount of vaccination, namely the level of secondary education / vocational certificate or equivalent. Education Level Diploma/High Vocational Certificate Occupation of civil servants/state enterprises Business/personal business Occupation of company employees and congenital diseases 7 diseases at risk groups at the statistical significance level of 0.05. And the people gave importance to the demand factor in the overall government policy the most, with an average value of 3.81 compared to the aspect of vaccine access and the role of the leader.

Keywords: Decision to get Vaccination, Covid-19 Vaccine, COVID-19

บทนำ

การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เริ่มมีการระบาดตั้งแต่เดือนธันวาคม 2562 เป็นเชื้อไวรัสที่ก่อให้เกิดโรคทางเดินหายใจ แพร่เชื้อได้ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการสัมผัสใกล้ชิดกับผู้ติดเชื้อ ผ่านสารคัดหลั่ง ผู้ติดเชื้อส่วนใหญ่มีอาการได้ตั้งแต่ ไม่มีอาการ อาการเล็กน้อยไม่รุนแรง จนถึงอาการรุนแรง มีภาวะแทรกซ้อนและเสียชีวิต (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ, 2564) เนื่องจากโรคโควิด -19 เป็นโรคที่สามารถติดต่อได้ง่าย ทำให้เกิดการแพร่ระบาดกระจายไปทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย ในการแพร่ระบาดของโรคดังกล่าวส่งผลกระทบต่อทั้งในด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) ได้ยกให้วิกฤตการณ์ด้านสาธารณสุขครั้งนี้ส่งผลกระทบต่อทุกประเทศทั่วโลกครั้งใหญ่ที่สุดที่ต้องเผชิญ นับตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมา (วิชุดา ครุฑเหิน, 2563)

ปัจจุบันประเทศไทยต้องเผชิญกับการระบาดในระลอกที่ 5 การระบาดในรอบนี้มีแนวโน้มของผู้ติดเชื้อเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากเชื้อสายพันธุ์โอมิครอนสามารถแพร่กระจายอย่างรวดเร็วกว่าสายพันธุ์เดลตา 2-3 เท่า ทำให้กระทรวงสาธารณสุข ประกาศยกระดับการเตือนภัยโควิด-19 จากระดับ 3 ปรับขึ้นเป็นระดับ 4 เพื่อรับมือการระบาดในระลอกที่ 5 และมีการดำเนินการจัดทำมาตรการยับยั้งการแพร่ระบาด เช่น การปิดสถานที่เสี่ยง

ต่อการแพร่โรค ชะลอการเดินทางข้ามจังหวัดเน้นการให้บุคคลปฏิบัติงานในที่พักอาศัยของตน (work from home) และการจำกัดการรวมกลุ่ม ฯลฯ เพื่อป้องกันความเสี่ยงในการติดเชื้อ (กรมควบคุมโรค, 2565) การที่รัฐบาลได้ดำเนินการจัดทำมาตรการต่าง ๆ เพื่อมายับยั้งการแพร่ระบาดส่งผลให้ประเทศไทยสามารถควบคุมการติดเชื้อได้ดีระดับหนึ่ง แต่ในภาคเศรษฐกิจและสังคมได้รับผลกระทบในวงกว้าง ส่งผลให้อัตราการขยายตัวเศรษฐกิจไทยติดลบ โดยผลกระทบดังกล่าวทำให้เกิดภาวะแรงงานตกงานเป็นจำนวนมาก ทำให้มีผลกระทบต่ออำนาจการจับจ่ายของประชาชน รายได้ของครัวเรือนที่ลดลง ท่ามกลางภาระค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้น ส่วนผลกระทบด้านสังคม การแพร่ระบาดของโรคส่งผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวันเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการซื้อสินค้าเพื่ออุปโภคและบริโภค และการเข้ารับบริการทางการแพทย์เมื่อเจ็บป่วย (สุพัตรา รุ่งรัตน์, ชูลีฟิเกอร์ มาโซ และยุทธนา กาเต็ม, 2563) ถึงแม้จะมีมาตรการต่าง ๆ จากภาครัฐบาลที่ออกมาเพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของโควิด-19 แต่สถานการณ์การแพร่ระบาด ก็ยังคงมีการแพร่กระจายอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น วัคซีนจึงถือเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยควบคุมการระบาดของโรค โดยวัคซีนที่ได้รับการรับรองโดยสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาของประเทศไทย 6 ชนิด ได้แก่ วัคซีน AstraZeneca, วัคซีน Sinovac, วัคซีน Johnson & Johnson, วัคซีน Moderna, วัคซีน Sinopharm และวัคซีน Pfizer ซึ่งการฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 สามารถเพิ่มภูมิคุ้มกันให้กับตนเองทำให้โอกาสที่จะป่วยเป็นโรคน้อยลงและยังเป็นการช่วยเพิ่มภูมิคุ้มกันให้กับสังคมช่วยลดการแพร่ระบาด ลดความรุนแรงของอาการ และลดการเสียชีวิตได้ (โรงพยาบาลศิริรินทร์, 2564) จึงทำให้ทั่วโลกมีการเร่งพัฒนาวัคซีนเพื่อป้องกันโควิด-19 และเร่งกระจายวัคซีนให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง

จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดหนึ่งในประเทศไทยที่มีการระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งในปัจจุบันในจังหวัดสงขลา มีแนวโน้มการระบาดของโรคเพิ่มขึ้น มีการพบผู้ติดเชื้อ และเสียชีวิตอย่างต่อเนื่อง มีการระบาดเป็นวงกว้างในชุมชน และในสถานประกอบการโรงงาน ทำให้จังหวัดสงขลาจำเป็นต้องมีการปรับมาตรการป้องกันควบคุมโรคโควิด-19 ให้เข้มงวดมากขึ้น และมีการเร่งจัดหาวัคซีนเพื่อป้องกันโรคโควิด-19 เข้มกระตุ้นให้กับประชาชน โดยข้อมูล ณ วันที่ 23 เมษายน 2565 ในจังหวัดสงขลา มีการฉีดวัคซีนแล้วทั้งหมด 2,616,635 โดส ซึ่งมีผู้ที่ได้รับวัคซีนเข็ม 3 จำนวน 367,259 โดส คิดเป็นร้อยละ 24.69 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ผู้ที่ได้รับวัคซีนเข็ม 2 จำนวน 1,052,558 โดส คิดเป็นร้อยละ 70.77 โดส ของจำนวนประชากรทั้งหมด และมีผู้ที่ได้รับวัคซีนเข็ม 1 จำนวน 1,196,818 โดส คิดเป็นร้อยละ 80.47 ของจำนวนประชากรทั้งหมด (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา, 2565)

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่าวัคซีนมีบทบาทสำคัญในการลดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และในจังหวัดสงขลาแล้วยังมีประชาชนบางกลุ่มที่ยังไม่ฉีดวัคซีนและมีการรับวัคซีนในเข็มที่ 3 จำนวนน้อยมาก ซึ่งเกิดจาก หลายปัจจัย เช่น ประชาชนยังขาดความเชื่อมั่นในวัคซีนทั้งในด้านประสิทธิภาพ ความปลอดภัย หลังฉีดวัคซีน เป็นต้น ส่งผลให้แม้ว่าจะมีวัคซีนแต่ประชาชนอาจไม่ได้ตัดสินใจรับวัคซีน ซึ่งหากเป็นเช่นนั้นก็ยังคงทำให้การแพร่ระบาดของโควิด-19 ยังคงอยู่ ดังนั้นจึงได้มีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจรับวัคซีนของประชาชน และนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการหาแนวทางให้กับทางสาธารณสุขและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผน หรือมาตรการในการกระตุ้นให้ประชาชนตัดสินใจรับวัคซีนมากขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการตัดสินใจรับวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชาชนในจังหวัดสงขลา ได้แก่ ยี่ห้อของวัคซีน และปริมาณการรับวัคซีน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
2. เพื่อศึกษาระดับความสำคัญของปัจจัยอุปสงค์ ได้แก่ นโยบายภาครัฐ การเข้าถึงวัคซีน และบทบาทของผู้นำชุมชน ของประชาชนในจังหวัดสงขลา

สมมติฐาน

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และโรคประจำตัว ส่งผลต่อการตัดสินใจรับวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชาชนในจังหวัดสงขลา
2. ประชาชนในจังหวัดสงขลาให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยด้านอุปสงค์ ได้แก่ นโยบายภาครัฐ การเข้าถึงวัคซีน และบทบาทของผู้นำชุมชน อยู่ในระดับมาก

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดสงขลา ที่มีอายุ 18 - 70 ปี โดยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของคอคแรน (Cochran, 1977) ณ ระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ดังนั้น ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 384 คน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดการเก็บข้อมูลตัวอย่างเพิ่มเป็น 400 คน เพื่อให้การประเมินผล และการวิเคราะห์ข้อมูลมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2. วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random sampling) โดยในงานวิจัยจะแบ่งกลุ่มประชาชนในจังหวัดสงขลา ที่มีอายุมากกว่าหรือเท่ากับ 18 ปี เป็น 16 อำเภอ ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการเข้าไปเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองในบางพื้นที่ และมีการทำแบบสอบถามในรูปแบบ Google form โดยเริ่มเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2564 ถึง 31 มกราคม 2565

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งแบ่งแบบสอบถามเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ของประชาชนในจังหวัดสงขลา ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านอุปสงค์ ได้แก่ ช่องทางการรับข้อมูลข่าวสาร โดยกำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบเพียงข้อเดียว และในส่วนของนโยบายภาครัฐ การเข้าถึงวัคซีน และบทบาทของผู้นำชุมชน โดยคำถามที่ใช้มาตราส่วนประมาณค่าของ (Likert Scale) 5 ระดับ จากมากไปน้อย คือ 5,4,3,2,1 นำคะแนนจากการรวบรวมทั้งหมดมาหาค่าเฉลี่ยและแปลความหมายของระดับจากช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง ระดับความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง ระดับความสำคัญอยู่ในระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง ระดับความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง ระดับความสำคัญอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง ระดับความสำคัญอยู่ในระดับน้อยที่สุด ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจรับวัคซีนป้องกันโควิด-19 ได้แก่ ยี่ห้อของวัคซีน และปริมาณการรับวัคซีน ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ ที่คิดว่าเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในอนาคต

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติวิเคราะห์เชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติวิเคราะห์เชิงอนุมาน เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งเป็นการสรุปข้อเท็จจริงของข้อมูลทั้งหมด ในลักษณะการประมาณค่าและทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 “ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และโรคประจำตัว ส่งผลต่อการตัดสินใจรับวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชาชนในจังหวัดสงขลา” ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์โดยใช้สถิติวิเคราะห์ ดังนี้ ใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบบพหุนาม (Multinomial Logistic Regression) และ การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regression) ในการทดสอบสมมติฐาน

แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

แบบจำลองถดถอยโลจิสติกแบบพหุนาม (Multinomial Logistic Regression)

$$VB = \beta_0 + \beta_1 \text{ Sex} + \beta_2 \text{ Age} + \beta_3 \text{ Edu1} + \beta_4 \text{ Edu2} + \beta_5 \text{ Edu3} + \beta_6 \text{ Edu4} + \beta_7 \text{ Occ1} + \beta_8 \text{ Occ2} + \beta_9 \text{ Occ3} + \beta_{10} \text{ Occ4} + \beta_{11} \text{ Inc} + \beta_{12} \text{ UD1} + \beta_{13} \text{ UD2} + \beta$$

แบบจำลองถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regression)

$$VD = \beta_0 + \beta_1 \text{ Sex} + \beta_2 \text{ Age} + \beta_3 \text{ Edu1} + \beta_4 \text{ Edu2} + \beta_5 \text{ Edu3} + \beta_6 \text{ Edu4} + \beta_7 \text{ Occ1} + \beta_8 \text{ Occ2} + \beta_9 \text{ Occ3} + \beta_{10} \text{ Occ4} + \beta_{11} \text{ Inc} + \beta_{12} \text{ UD1} + \beta_{13} \text{ UD2} + \beta$$

โดยที่

VB = ยี่ห้อของวัคซีน

VD = ปริมาณการรับวัคซีน

Sex = เพศ

Sex = 1 เพศชาย

Sex = 0 เพศหญิง

Age = อายุ (ปี)

Edu = ระดับการศึกษา เป็นตัวแปรหุ่น กำหนดให้

Edu1 = 1 ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า

= 0 ระดับการศึกษาอื่น ๆ

Edu2 = 1 มัธยมศึกษา/ปวช. หรือเทียบเท่า

= 0 ระดับการศึกษาอื่น ๆ

- Edu3 = 1 อนุปริญญา/ปวส.
= 0 ระดับการศึกษาอื่น ๆ
- Edu4 = 1 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
= 0 ระดับการศึกษาอื่น ๆ (Reference สูงกว่าปริญญาตรี)
- Occ = อาชีพ เป็นตัวแปรหุ่น กำหนดให้
- Occ1 = 1 ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ
= 0 อาชีพอื่น ๆ
- Occ2 = 1 ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว/เจ้าของกิจการ
= 0 อาชีพอื่น ๆ
- Occ3 = 1 พนักงานบริษัท
= 0 อาชีพอื่น ๆ
- Occ4 = 1 นักเรียน/นักศึกษา
= 0 อาชีพอื่น ๆ (Reference อาชีพอื่น ๆ เช่น รับจ้างทั่วไป)
- Inc = รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
- UD = โรคประจำตัว เป็นตัวแปรหุ่น กำหนดให้
- UD1 = โรคประจำตัว 7 โรคกลุ่มเสี่ยง
= 0 โรคประจำตัวอื่น ๆ
- UD2 = 1 ไม่มีประจำตัว
= 0 โรคประจำตัวอื่น ๆ (Reference โรคประจำตัวอื่น ๆ เช่น ความดันโลหิตสูง)

สมมติฐานข้อที่ 2 “ประชาชนในจังหวัดสงขลาให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยด้านอุปสงค์ ได้แก่ นโยบายภาครัฐ การเข้าถึงวัคซีน และบทบาทของผู้นำชุมชน อยู่ในระดับมาก” ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการทดสอบสมมติฐาน

สรุปผล

สมมติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และโรคประจำตัว ส่งผลต่อการตัดสินใจรับวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชาชนในจังหวัดสงขลา ผู้วิจัยใช้สถิติวิเคราะห์ ดังนี้ ใช้สถิติ Multinomial Logistic Regression และ Multiple regression โดยผลการศึกษาปรากฏรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อयीห้ววัคซีน

ปัจจัยส่งผลต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19		B	S.E.	Wald	Sig.
ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อयीห้ววัคซีน					
วัคซีน AstraZeneca	ค่าคงที่ (Constant)	-38.212	3366.996	.000	.991
	อายุ	-.128	.046	7.742	.005*
วัคซีน Johnson & Johnson	ค่าคงที่ (Constant)	-1.981	2.469	.644	.422
	อายุ	-.089	.046	3.746	.043*
	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	.000	.000	4.750	.029*
วัคซีน Pfizer	ค่าคงที่ (Constant)	-.182	1.443	.016	.900
	เพศ	.469	.240	3.819	.050*

Chi-square = 89.439 df = 65 Sig = .024

-2 Log like hood = 726.494 Cox & Snell R Square = .200 *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการตัดสินใจรับวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชาชนจังหวัดสงขลา ด้านयीห้ววัคซีนป้องกันโควิด-19 ซึ่งเป็นการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบบพหุนาม (Multinomial Logistic Regression) มีค่า Chi-square เท่ากับ 89.439 ค่า Cox & Snell R Square เท่ากับ 0.200 แสดงว่าตัวแปรอิสระสามารถทำนายตัวแปรตามได้ ร้อยละ 20 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจรับวัคซีนป้องกันโควิด-19 ได้แก่ อายุ ส่งผลต่อวัคซีนयीห้ว AstraZeneca อธิบายได้ว่า เมื่อประชาชนมีอายุเพิ่มขึ้น มีความน่าจะเป็นที่จะเลือกรับวัคซีนयीห้ว AstraZeneca น้อยกว่าयीห้ว Moderna

ตัวแปร อายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่งผลต่อวัคซีนयीห้ว Johnson & Johnson กล่าวคือ อายุ อธิบายได้ว่า เมื่อประชาชนมีอายุเพิ่มขึ้น มีความน่าจะเป็นที่จะเลือกรับวัคซีนयीห้ว Johnson & Johnson น้อยกว่าयीห้ว Moderna และ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อธิบายได้ว่า ถ้าประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น มีความน่าจะเป็นที่จะเลือกรับวัคซีนयीห้ว Johnson & Johnson มากกว่าयीห้ว Moderna

ตัวแปร เพศ ส่งผลต่อวัคซีนयीห้ว Pfizer อธิบายได้ว่า ประชาชนที่เป็นเพศชาย มีความน่าจะเป็นที่จะเลือกรับวัคซีนयीห้ว Pfizer มากกว่าयीห้ว Moderna เมื่อเปรียบเทียบกับประชาชนเพศหญิง

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการได้รับวัคซีน

ปัจจัยส่งผลต่อการตัดสินใจรับวัคซีนป้องกันโควิด-19	B	Std. Error	t	Sig.
ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อปริมาณการได้รับวัคซีน				
ค่าคงที่ (Constant)	2.284	.226	10.084	.000
เพศ	-.051	.042	-1.213	.226
อายุ	.005	.004	1.215	.225
ประถมศึกษา/ต่ำกว่า	-.456	.257	-1.776	.077
มัธยมศึกษา/ปวช. หรือเทียบเท่า	-.362	.136	-2.663	.008*
อนุปริญญา/ปวส.	-.285	.133	-2.137	.033*
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	-.199	.129	-1.544	.123
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	.437	.115	3.797	.000*
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	.283	.096	2.947	.003*
พนักงานบริษัท	.301	.097	3.085	.002*
นักเรียน/นักศึกษา	.147	.087	1.685	.093
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	-3.780E-6	.000	-.993	.321
โรคประจำตัว 7 โรคกลุ่มเสี่ยง	-.369	.149	-2.483	.013*
ไม่มีโรคประจำตัว	-.186	.112	-1.657	.098
R = .343 = .118 Adjusted = .088 S.E. = .395				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อปริมาณการได้รับวัคซีนของประชาชนในจังหวัดสงขลา เป็นการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regression) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจรับวัคซีนป้องกันโควิด-19 ได้แก่ ระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช. หรือเทียบเท่า ระดับการศึกษานุปริญญา/ปวส. อาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อาชีพพนักงานบริษัท และ โรคประจำตัว 7 โรคกลุ่มเสี่ยง โดยจะเห็นได้ว่า มีค่าคงที่ เท่ากับ 2.284 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.343 มีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (ร้อยละ 11.8 หมายความว่า ตัวแปรอิสระสามารถทำนายตัวแปรตามได้ 11.8 มีค่าความคาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (S.E.) เท่ากับ 0.395 โดยสามารถสร้างสมการการถดถอยได้ดังนี้

$$Y = 2.284 - 0.362(Edu_2) - 0.285(Edu_3) + 0.437(Occ_1) + 0.283(Occ_2) + 0.301(Occ_3) + 0.396(UD_1)$$

อธิบายได้ว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช.หรือเทียบเท่า จะมีปริมาณการ วัคซีนป้องกันโควิด-19 น้อยกว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 0.362, ประชาชนที่มีระดับการศึกษานุปริญญา/ปวส. จะมีปริมาณการรับวัคซีนป้องกันโควิด-19 น้อยกว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 0.285, ประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จะมีปริมาณการรับวัคซีนป้องกันโควิด-19 มากกว่าอาชีพอื่น ๆ ร้อยละ 0.437, ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จะมีปริมาณการรับวัคซีนป้องกันโควิด-19 มากกว่าอาชีพอื่น ๆ ร้อยละ 0.283, ประชาชนที่มีอาชีพพนักงานบริษัท จะมีปริมาณการรับวัคซีนป้องกันโควิด-19 มากกว่าอาชีพอื่น ๆ ร้อยละ 0.301, และประชาชนที่มีโรคประจำตัว 7 โรคกลุ่มเสี่ยง จะมีปริมาณการรับวัคซีนป้องกันโควิด-19 น้อยโรคประจำตัวอื่น ๆ ร้อยละ 0.396

สมมติฐานข้อที่ 2 ประชาชนในจังหวัดสงขลาให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยด้านอุปสงค์ ได้แก่ นโยบายภาครัฐ การเข้าถึงวัคซีน และบทบาทของผู้นำชุมชน อยู่ในระดับมาก โดยผลการศึกษาปรากฏรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านอุปสงค์

ปัจจัยด้านอุปสงค์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำคัญ
นโยบายภาครัฐ			
1. มีการให้บริการฉีดวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 ฟรี ให้กับประชาชน	4.01	.695	มาก
2. ภาครัฐมีการจัดหาวัคซีนที่มีประสิทธิภาพและหลากหลายชนิด เข้ามาในประเทศไทย	3.63	.843	มาก
3. ในการกระจายวัคซีนภาครัฐได้มีการจัดสรรให้กลุ่มที่มีความเสี่ยง ฉีดวัคซีนก่อน เช่น บุคลากรทางการแพทย์ บุคลากรด่านหน้า ในการควบคุมโรค และผู้ที่มีโรคประจำตัว 7 กลุ่มเสี่ยง	3.97	.768	มาก
4. นโยบายในการฉีดวัคซีนผสม/ไขว้ เพื่อแก้ปัญหาวัคซีนขาดแคลน ทำให้ประชาชนนั้นได้รับวัคซีนเพิ่มขึ้น	3.54	.822	มาก
5. ภาครัฐมีนโยบายเป็นกรณีเฉพาะที่จะมีการฉีดวัคซีนเข็มกระตุ้น ให้กับบุคลากรทางการแพทย์ด่านหน้า เพื่อให้ระดับภูมิคุ้มกันสูง เพียงพอที่จะป้องกันโรคในระยะต่อไป	3.91	.675	มาก
โดยภาพรวม	3.81	.592	มาก
การเข้าถึงวัคซีน			
1. ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารจากสาธารณสุขในเรื่องของการฉีดวัคซีน ป้องกันโรคโควิด-19	3.86	.704	มาก
2. มีสาธารณสุข/อสม. ได้เข้าไปให้บริการทั้งในด้านการช่วยเหลือ ในการลงทะเบียน การเข้าไปฉีดให้กับผู้ป่วยที่ติดเตียงที่บ้าน เป็นต้น	3.70	.765	มาก
3. องค์กร/หน่วยงาน มีการจัดหาโรงพยาบาล หรือสถานที่เพื่อรองรับ การฉีดวัคซีน ทำให้ประชาชนสะดวก และง่ายต่อการเข้ารับวัคซีน	3.84	.655	มาก
4. องค์กร/หน่วยงาน มีการจัดหาวัคซีนเข้ามาเพิ่มขึ้นเพื่อให้ประชาชน ในพื้นที่ได้ฉีดวัคซีนอย่างทั่วถึง	3.83	.643	มาก
5. องค์กร/หน่วยงาน มีการเพิ่มช่องทางการลงทะเบียนในการฉีดวัคซีน	3.68	.765	มาก
โดยภาพรวม	3.78	.593	มาก
บทบาทของผู้นำชุมชน			
1. ผู้นำได้มีการกระตุ้นในการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการฉีดวัคซีน ป้องกันโรคโควิด-19	3.54	.809	มาก
2. ผู้นำได้มีการจัดสรรวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 ที่มีประสิทธิภาพ	3.45	.802	มาก
3. ผู้นำได้มีการเข้าไปดูแล และให้ความช่วยเหลือในการเข้ารับวัคซีน	3.39	.834	ปานกลาง
4. ผู้นำมีบทบาทในการสร้างความเชื่อ ทศนคติในการเข้ารับวัคซีน	2.86	1.088	ปานกลาง
โดยภาพรวม	3.31	.757	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยด้านอุปสงค์ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ในภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญปัจจัยอุปสงค์ในด้านนโยบายภาครัฐมากที่สุด ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.81 เมื่อเทียบกับด้านการเข้าถึงวัคซีน และบทบาทของผู้นำ ซึ่งระดับความสำคัญในด้านนโยบายภาครัฐของประชาชนจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาปัจจัยอุปสงค์ในด้านนโยบายภาครัฐรายชื่อที่ประชาชนให้ความสำคัญมากที่สุด คือ มีการให้บริการฉีดวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 ฟรี ให้กับประชาชน โดยไม่มีค่าใช้จ่าย มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.01 ในขณะที่ประชาชนให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือ นโยบายในการฉีดวัคซีนผสม/ไขว้ เพื่อแก้ปัญหาวัคซีนขาดแคลน ทำให้ประชาชนนั้นได้รับวัคซีนเพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.54 ด้านการเข้าถึงวัคซีนโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.78 มีระดับความสำคัญอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาปัจจัย อุปสงค์ด้านการเข้าถึงวัคซีนรายชื่อที่ประชาชนให้ความสำคัญมากที่สุด คือ ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารจากสาธารณสุขในเรื่องของการฉีดวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.86 ในขณะที่ประชาชนให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือ องค์กร/หน่วยงาน มีการเพิ่มช่องทางการลงทะเบียนในการฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.68 และด้านบทบาทของผู้นำชุมชน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.31 มีระดับความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาปัจจัยอุปสงค์ใน ด้านบทบาทผู้นำชุมชนรายชื่อที่ประชาชนให้ความสำคัญมากที่สุด คือ ผู้นำได้มีการกระตุ้นในการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.54 ในขณะที่ประชาชนให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือ ผู้นำมีบทบาทในการสร้างความเชื่อ ทศนคติในการเข้ารับวัคซีน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.86

การอภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจรับวัคซีนป้องกัน COVID-19 ของประชาชนจังหวัดสงขลา สามารถอภิปรายผลการทดสอบสมมติฐาน ได้ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และโรคประจำตัว ส่งผลต่อการตัดสินใจรับวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชาชนในจังหวัดสงขลา สามารถอภิปรายผลการวิเคราะห์ ได้ดังนี้

เพศ เป็นปัจจัยพื้นฐานทั่วไปที่ส่งผลต่อวัคซีนยี่ห้อ Pfizer ของประชาชนจังหวัดสงขลา โดยประชาชนที่เป็นเพศชายจะเลือกรับวัคซีนยี่ห้อ Pfizer มากกว่าวัคซีนยี่ห้อ Moderna เมื่อเทียบประชาชนเพศหญิง สอดคล้องกับบทความของ เอลิมชัย บุญยะสิทธิ์ (2564) เรื่อง ความรู้เรื่อง COVID-19 ตอนที่ 883 พบว่า ประเทศไทยได้มีการนำวัคซีนป้องกันโควิด-19 บริษัท Pfizer และ Moderna เข้ามาในประเทศไทยเพื่อเป็นทางเลือกเพิ่มเติมจากที่มีอยู่เดิม ซึ่งผลข้างเคียงที่ต้องพิจารณาสำหรับวัคซีนสองตัวนี้ ได้แก่ 1) การแพ้รุนแรงแบบช็อก (Anaphylaxis) ซึ่งพบว่าเกิดในผู้หญิงมากถึงร้อยละ 95 จากรายงานของสหรัฐอเมริกา จำนวนการฉีดกว่า 17 ล้านโดส พบมีการแพ้รุนแรงแบบช็อก 66 รายคิดเป็น 3.6 รายต่อ 1 ล้านโดส โดยพบเป็นวัคซีนยี่ห้อ Pfizer 4.7 รายต่อ 1 ล้านโดส และวัคซีนยี่ห้อ Moderna 2.5 รายต่อ 1 ล้านโดส ซึ่ง Pfizer พบมากกว่า Moderna 1.9 เท่า ดังนั้นผู้หญิง ซึ่งมีโอกาสเจอการแพ้แบบช็อกได้มากกว่าผู้ชาย จึงควรพิจารณาฉีด Moderna ซึ่งมีร้อยละของการแพ้แบบช็อก น้อยกว่าของ Pfizer เกือบสองเท่าตัว 2) กล้ามเนื้อหัวใจอักเสบ พบว่า มีผลข้างเคียงในผู้ชายมากกว่าผู้หญิงถึง 5.28 เท่า โดยค่าเฉลี่ยที่พบคือ 12.6 ราย ต่อ 1 ล้านโดส พบเป็นวัคซีนยี่ห้อ Pfizer 8 รายต่อ 1 ล้านโดส และวัคซีนยี่ห้อ Moderna 19.8 รายต่อ 1 ล้านโดส ดังนั้น ผู้ชายควรฉีดวัคซีน Pfizer เพราะพบกล้ามเนื้อหัวใจอักเสบ น้อยกว่า Moderna 2.5 เท่า

อายุ เป็นปัจจัยพื้นฐานทั่วไปที่ส่งผลต่อวัคซีนยี่ห้อ AstraZeneca และ วัคซีนยี่ห้อ Johnson & Johnson ของประชาชนจังหวัดสงขลา โดยเมื่อประชาชนมีอายุเพิ่มขึ้น จะเลือกวัคซีนยี่ห้อ AstraZeneca และ วัคซีนยี่ห้อ Johnson & Johnson น้อยกว่าวัคซีนยี่ห้อ Moderna ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การที่ประชาชนจะตัดสินใจเลือกรับวัคซีนป้องกันโควิด-19 ยี่ห้ออะไร ต้องมีการคำนึงกันในหลายปัจจัย ซึ่งมีปัจจัยใหญ่ๆ คือ ด้านประสิทธิภาพของวัคซีน และด้านความปลอดภัยของวัคซีน โดยพบว่าวัคซีน Moderna มีประสิทธิภาพป้องกันโควิด-19 มากที่สุด และมีอาการแพ้รุนแรงจากวัคซีน น้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับวัคซีน AstraZeneca และ วัคซีน Johnson & Johnson ซึ่งอาจเป็นเหตุผลอีกประการหนึ่งที่ส่งผลให้ประชาชนเมื่อมีอายุเพิ่มขึ้น จะเลือกรับวัคซีนยี่ห้อ Moderna มากกว่า AstraZeneca และ Johnson & Johnson อ้างอิงจากบทความสุขภาพของโรงพยาบาลเว็ลด์เมดิคอล และ บทความของธนาคารกรุงไทย (2564) มีเนื้อหาดังนี้ วัคซีน Moderna เป็นวัคซีนชนิด mRNA ได้รับการรับรองจาก WHO สามารถป้องกันโรคโควิด-19 ได้ร้อยละ 92 วัคซีน Moderna ได้รับการอนุมัติให้ใช้ในผู้ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป แต่ในปัจจุบัน ยังได้มีการอนุมัติให้ใช้ในผู้ที่มีอายุ 12-17 ปีได้แล้ว วัคซีน AstraZeneca เป็นวัคซีนชนิดที่ใช้ไวรัสเป็นพาหะ ได้รับการรับรองจาก WHO สามารถป้องกันโรคโควิด-19 ได้ร้อยละ 63.09 วัคซีน AstraZeneca ได้รับการอนุมัติให้ใช้ในผู้ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป และวัคซีน Johnson & Johnson เป็นวัคซีนชนิดที่ใช้ไวรัสเป็นพาหะ ได้รับการรับรองจาก WHO โดยการฉีดเพียง 1 โดส มีประสิทธิภาพป้องกันโรคโควิด-19 ได้ร้อยละ 66.9 วัคซีน Johnson & Johnson ได้รับการอนุมัติให้ใช้ในผู้ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป อาการข้างเคียงจากการฉีดวัคซีนแต่ละยี่ห้อนั้นมีอาการเบื้องต้นที่ใกล้เคียงกัน นอกจากนี้ยังมีรายงานอาการแพ้รุนแรงจากวัคซีนแต่ละยี่ห้อ ดังนี้ 1) Moderna ศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคของสหรัฐ (CDC) รายงานว่า พบอาการภูมิแพ้เพียง 2.5 คน ต่อ 1 ล้านโดส 2) AstraZeneca WHO รายงานว่ามีโอกาสพบภาวะลิ่มเลือดอุดตัน 4 คน ต่อ 1 ล้านโดส 1 ล้านโดสในสหภาพยุโรป 3) Johnson & Johnson WHO รายงานว่ามีโอกาสพบภาวะลิ่มเลือดอุดตันในจำนวน 3.5 คน ต่อ 1 ล้านโดส

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน เป็นปัจจัยพื้นฐานทั่วไปที่ส่งผลต่อวัคซีนยี่ห้อ Johnson & Johnson ของประชาชนจังหวัดสงขลา โดยถ้าประชาชนที่มีรายได้เพิ่มขึ้นจะเลือกวัคซีนยี่ห้อ Johnson & Johnson มากกว่าวัคซีนยี่ห้อ Moderna ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า จากสถานการณ์เศรษฐกิจในปัจจุบันเกิดภาวะอัตราเงินเฟ้อ ทำให้ราคาสินค้าและบริการต่าง ๆ ที่เราใช้จ่ายใช้สอยในปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะปรับขึ้นราคาอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งการดำเนินมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโควิด-19 ของภาครัฐส่งผลกระทบโดยตรงต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจในภาพรวม และต่อเนื่องมาถึงด้านแรงงาน รายได้ และการดำเนินชีวิตของประชาชน ทำให้ประชาชนยังคงต้องระมัดระวังการใช้จ่ายในการซื้อสินค้าหรือบริการต่าง ๆ ดังนั้น ปัจจัยด้านราคาอาจจะเป็นเหตุผลอีกประการหนึ่งที่ส่งผลให้ประชาชนจะเลือกฉีดวัคซีนยี่ห้อ Johnson & Johnson มากกว่าวัคซีนยี่ห้อ Moderna ถึงแม้ว่าประชาชนจะมีรายได้เพิ่มขึ้น เพราะราคาตัววัคซีน Johnson & Johnson มีราคาถูกกว่าวัคซีน Moderna สอดคล้องกับบทความของ ฮกหลง (2564) มีเนื้อหาดังนี้ สำหรับราคาวัคซีนโควิด-19 ในต่างประเทศ วัคซีน Johnson & Johnson จำนวน 1 โดส จะมีราคา 302 บาท ราคา ของวัคซีน Moderna จำนวน 2 โดส จะมีราคาอยู่ที่ 757-1,120 บาท หากเลือกฉีดกับโรงพยาบาลเอกชน เบื้องต้นเมื่อมาถึงประเทศไทยแล้ว บวกรวมกับค่าขนส่ง ค่าบริการ ต่าง ๆ คาดการณ์ว่าราคาจะอยู่ที่ประมาณ 2,000 บาท ต่อโดส ดังนั้น ราคาของวัคซีน Moderna จำนวน 2 โดส จะมีราคาอยู่ที่ประมาณ 4,000 บาท ส่วนวัคซีนยี่ห้อ Johnson & Johnson จำนวน 1 โดส จะมีราคาประมาณ 2,000 บาท

ระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช. หรือเทียบเท่าและอนุปริญญา/ปวส. เป็นปัจจัยพื้นฐานทั่วไปที่ส่งผลต่อปริมาณการได้รับวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชาชนจังหวัดสงขลา โดยประชาชนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช. หรือเทียบเท่าและอนุปริญญา/ปวส. จะมีปริมาณการรับวัคซีนป้องกันโควิด-19 น้อยกว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การที่ประชาชนมีการศึกษาสูงขึ้น มีการเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้มากยิ่งขึ้น และนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มาวิเคราะห์ ผ่านประสบการณ์ การเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มี ซึ่งทำให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของวัคซีนป้องกันโควิด-19 และมีการตระหนักถึงประโยชน์ที่ได้จากการรับวัคซีนป้องกันโควิด-19 นั้นมีมากกว่าผลข้างเคียงที่จะเกิดขึ้น จึงส่งผลให้ประชาชนที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีปริมาณรับวัคซีนป้องกันโควิด-19 จำนวนโดสมากกว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า

อาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และอาชีพพนักงานบริษัท เป็นปัจจัยพื้นฐานทั่วไปที่ส่งผลต่อปริมาณการได้รับวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชาชนจังหวัดสงขลา โดยประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และ อาชีพพนักงานบริษัทจะมีปริมาณการรับวัคซีนป้องกันโควิด-19 มากกว่าอาชีพอื่นๆหรือประชาชนทั่วไป ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การที่ผู้ที่ประกอบอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และ อาชีพพนักงานบริษัท มีปริมาณการรับวัคซีนป้องกันโควิด-19 มากกว่ากลุ่มอาชีพอื่นๆ หรือประชาชนทั่วไป เพราะ ทางองค์กรหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชน มีการจัดสรรวัคซีนให้กับบุคลากรในองค์กร และมีการจัดสรรให้ประชาชนที่ประกอบอาชีพที่มีความเสี่ยงต่อการติดโรคโควิด-19 (ศูนย์ข้อมูลโควิด-19, 2564) ขณะประชาชนทั่วไปและกลุ่มอาชีพอื่นๆ เช่น เกษตรกร ต้องมีการลงทะเบียนในการรับวัคซีนด้วยตนเอง และมีการแย่งวัคซีนกัน เนื่องจากวัคซีนป้องกันโควิด-19 มีปริมาณที่จำกัด ไม่เพียงพอต่อประชาชนในประเทศ สอดคล้องกับข้อมูลการสำรวจจาก สำนักงานอนามัยกรุงเทพมหานคร (2564) พบว่า สถิติอาชีพที่ติดเชื้อโควิด-19 มากที่สุด ได้แก่ อาชีพค้าขาย อาชีพพนักงานบริษัท อาชีพก่อสร้าง พนักงานโรงงาน อาชีพรับจ้าง

โรคประจำตัว 7 โรคกลุ่มเสี่ยง เป็นปัจจัยพื้นฐานทั่วไปที่ส่งผลต่อปริมาณการได้รับวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชาชนจังหวัดสงขลา โดยประชาชนที่มีโรคประจำตัว 7 โรคกลุ่มเสี่ยง ประกอบไปด้วย โรคมะเร็งทุกชนิด โรคทางเดินหายใจเรื้อรังรุนแรง โรคหัวใจและหลอดเลือด โรคอ้วน โรคหลอดเลือดสมอง โรคเบาหวาน และโรคไตเรื้อรังระยะ 5 ขึ้นไป/ไตวายเรื้อรัง จะมีปริมาณการรับวัคซีนป้องกันโควิด-19 น้อยกว่าโรคประจำตัวอื่น ๆ หรือผู้ที่ไม่มีโรคประจำตัว สอดคล้องกับข้อมูลของกรมควบคุมโรค (2565) พบว่า สถิติของผู้เสียชีวิต ตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค.- 9 มี.ค. 2565 ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป และกลุ่มผู้ป่วยที่มีโรคประจำตัว 7 โรค ซึ่งมีอัตราการเสียชีวิตได้ถึงร้อยละ 94 ถือว่าเป็นกลุ่มเสี่ยงสูงต่อเสียชีวิตเมื่อมีการติดเชื้อโควิด นอกจากนี้ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีโรคประจำตัวเสียชีวิตสูงถึงร้อยละ 52 ยังไม่ได้รับวัคซีนป้องกันโควิด-19 มีปริมาณการฉีดวัคซีนเข็ม 2 เกิน 3 เดือน คิดเป็นร้อยละ 33 และ มีปริมาณการฉีดวัคซีนเข็ม 3 จำนวนน้อย ดังนั้น จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นได้ว่า ประชาชนที่เป็นกลุ่มผู้สูงอายุและกลุ่มผู้ป่วยโรคประจำตัว 7 โรคกลุ่มเสี่ยง ส่วนหนึ่งยังคงกังวลใจกับการรับวัคซีนป้องกันโควิด-19 ว่าจะมีผลต่ออาการของโรคที่เป็นอยู่หรือยาที่ตนรับประทานอยู่หรือไม่ จึงส่งผลต่อปริมาณการรับวัคซีนป้องกันโควิด-19 น้อยกว่าผู้ที่ไม่ มีโรคประจำตัว หรือมีโรคประจำตัวอื่น ๆ

สมมติฐานข้อที่ 2 ประชาชนในจังหวัดสงขลาให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยด้านอุปสงค์ ได้แก่ นโยบายภาครัฐ การเข้าถึงวัคซีน และบทบาทของผู้นำชุมชน อยู่ในระดับมาก ผลการวิเคราะห์ พบว่า ประชาชนให้ความสำคัญโดยภาพรวมด้านนโยบายภาครัฐในระดับมาก ให้ความสำคัญโดยภาพรวมด้านการเข้าถึงวัคซีน

ในระดับมาก และให้ความสำคัญโดยภาพรวมด้านบทบาทของผู้นำในระดับปานกลาง ซึ่งไม่เป็นตามที่ตั้งสมมติฐานไว้ โดยสามารถอภิปรายผลการวิเคราะห์ ได้ดังนี้

นโยบายภาครัฐ ประชาชนให้ความสำคัญโดยภาพรวมด้านนโยบายภาครัฐในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการให้บริการฉีดวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 ฟรี ให้กับประชาชน โดยไม่มีค่าใช้จ่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกล็ดดาว จันทพิโร และคณะ (2554) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการฉีดวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่ สายพันธุ์ใหม่ (เอช 1 เอ็น 1) 2009 ของบุคลากรโรงพยาบาลพระปกเกล้า พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับนโยบายการฉีดวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่ให้กับบุคลากร ถึงร้อยละ 88.7 นโยบายของโรงพยาบาลพระปกเกล้า ที่ให้บุคลากรที่ต้องดูแลผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่ 2009 จะต้องฉีดวัคซีน เพื่อเพิ่มภูมิคุ้มกันตนเองในการเตรียมพร้อมสถานการณรับผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่ 2009 และบุคลากรทั่วไปสามารถฉีดวัคซีนฟรี จึงทำให้บุคลากรฉีดวัคซีนเพิ่มขึ้น

การเข้าถึงวัคซีน ประชาชนให้ความสำคัญโดยภาพรวมด้านการเข้าถึงวัคซีนในระดับมาก โดยประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่า การที่องค์กร/หน่วยงาน มีการจัดหาวัคซีนเข้ามาเพิ่มเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับวัคซีนอย่างทั่วถึง มีการจัดหาโรงพยาบาล หรือสถานที่เพื่อรองรับการฉีดวัคซีน ทำให้ประชาชนสะดวกในการเดินทาง และง่ายต่อการเข้ารับวัคซีน มีสาธารณสุข/อสม. เข้าไปให้บริการทั้งในด้านการช่วยเหลือในการลงทะเบียน การให้ความรู้ เรื่องของการรับวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 นั้นมีความสำคัญมาก ที่มีต่อการตัดสินใจรับวัคซีนป้องกันโควิด-19 สอดคล้องกับงาน วิจัยของ สมบูรณ์ ทวีลาภ และวัลลภรัตน์ พบศิริ (2562) ศึกษาเรื่องปัจจัยทำนายการยอมรับวัคซีนป้องกัน โรคไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาลของผู้สูงอายุ อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี ผลการวิเคราะห์ พบว่า การเข้าถึงวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาล ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เข้าถึงวัคซีนในระดับสูง ร้อยละ 89.8 โดยผู้สูงอายุส่วนใหญ่ เห็นว่า สถานที่ให้บริการฉีดวัคซีนไข้หวัดใหญ่ที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และโรงพยาบาลมีความเหมาะสม มีขั้นตอนการรับบริการมีความเหมาะสมไม่ยุ่งยาก/ซับซ้อน การเข้าถึงบริการ มีความสะดวก มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับบริการฉีดวัคซีนมีความเหมาะสม เข้าใจง่าย และมีรายละเอียดที่ชัดเจน จำนวนวัคซีน อุปกรณ์ และเจ้าหน้าที่ให้บริการมีเพียงพอและพร้อมให้บริการ

บทบาทของผู้นำชุมชน ประชาชนให้ความสำคัญโดยภาพรวมด้านบทบาทของผู้นำในระดับปานกลาง ซึ่งผู้นำชุมชนเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนรับวัคซีน แต่ในการตัดสินใจรับวัคซีนนั้นก็มาจากส่วนประกอบอื่น ๆ ด้วย เช่น ข้อมูลข่าวสาร จากกลุ่มคนที่น่าเชื่อถือ คนในครอบครัว ความเชื่อและวิตกกังวลถึงประสิทธิภาพของวัคซีน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อารีย์ อ่องสว่าง และนิตยา นิลรัตน์ (2561) ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงและคุณลักษณะของผู้ตาม ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการดำเนินงาน ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดนราธิวาส พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและตัวแปรคุณลักษณะของผู้ตาม มีความสำคัญในระดับปานกลาง เนื่องจากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการมีอิทธิพลต่อ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา และการตระหนักถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ซึ่งจะเป็นปัจจัยที่เป็นแรงกระตุ้นให้ผู้ตามให้ความสนใจต่อผู้นำด้วย การที่มีแบบอย่างให้เห็นอย่างชัดเจน ผู้ตามจะเกิดมุมมองในการปฏิบัติตามผู้นำ

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการศึกษาพบว่าประชาชนที่เป็นกลุ่มผู้ป่วยโรคประจำตัว 7 โรคกลุ่มเสี่ยง ส่วนหนึ่งยังคงกังวลใจกับการรับวัคซีนป้องกันโควิด-19 ว่าจะมีผลต่ออาการของโรคที่เป็นอยู่หรือยาที่ตนรับประทานอยู่หรือไม่ จึงส่งผลต่อปริมาณการรับวัคซีนป้องกันโควิด-19 น้อยกว่าผู้ที่ไม่ได้มีโรคประจำตัว หรือมีโรคประจำตัวอื่น ๆ ดังนั้นทางสาธารณสุขและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ต้องมีการสร้างความเชื่อมั่นด้านประสิทธิภาพและความปลอดภัยของวัคซีน ควรมีการประชาสัมพันธ์เพิ่มเติมความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับคุณภาพของวัคซีน และผลข้างเคียงของการรับวัคซีนป้องกันโควิด-19 แก่ผู้ที่มีโรคประจำตัว จากบุคลากรทางการแพทย์ที่มีความรู้ รวมทั้งผู้ที่ได้รับการฉีดวัคซีนแล้ว เพื่อสร้างความเชื่อมั่น ความเข้าใจ และตระหนักถึงความจำเป็นและคุณประโยชน์ของวัคซีนป้องกันโควิด -19

2. จากผลการศึกษาประชาชนให้ความสำคัญด้านนโยบายภาครัฐในระดับมากและให้ความสำคัญมากที่สุดเมื่อเทียบกับด้านการเข้าถึงวัคซีน และบทบาทผู้นำชุมชน โดยประชาชนให้ความสำคัญกับนโยบายของรัฐที่มีการให้บริการฉีดวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 ฟรีให้กับประชาชน โดยไม่มีค่าใช้จ่ายมากที่สุด ดังนั้น รัฐบาลจึงควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนให้ประชาชนได้รับวัคซีนป้องกันโควิด-19 ฟรี และควรมีการจัดทำแผน หรือมาตรการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของยี่ห้อวัคซีน ปริมาณวัคซีน ให้สามารถกระจายวัคซีนได้อย่างทั่วถึงให้แก่ประชาชนทุกคน

เอกสารอ้างอิง

- กรมควบคุมโรค. (2565, 6 มกราคม). ประกาศยกระดับเตือนภัยโควิด 19 จากระดับ 3 เป็นระดับ 4. <https://healthcare.skho.moph.go.th/index.php?p=vaccine-immu>.
- เกล็ดดาว จันทวีโร, ปรีดาพรรณ บุญมากและคณะ. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อการฉีดวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ (เอช 1 เอ็น 1) 2009 ของบุคลากร โรงพยาบาลพระปกเกล้า. วารสารศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์คลินิก โรงพยาบาลพระปกเกล้า, 28(2), 85-97. <https://he01.tcithaijo.org/index.php/kkujphr/article/view/>.
- ชนิษฐา ชื่นใจ และบุญภา ปันทุรอำพร. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโคโรนาไวรัส (Covid-19) ของประชากรในกรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหงประเทศไทย]. <https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/twin-9/6214154037.pdf>.
- เฉลิมชัย บุญยะลีพรรณ. (2564, 13 กันยายน). ความรู้เรื่อง COVID-19 ตอนที่ 883. <https://shorturl.asia/pazW3>
- ณัฐวุฒิ เผ่าทวี. (2564, 28 พฤษภาคม). ทำอย่างไรให้คนวางใจและอยากรับวัคซีน COVID-19. The MATTER. <https://thematter.co/science-tech/health/interview-vaccine-covid19-behavioral-economics-nattavudh-powdthavee/144491?fbclid=IwAR2-79VZ0ePO1WR52tNh-2lqPFNS5WAOkPBKymEBZ84F9SwAC0jncn3Nv1I>.
- ธนาคารกรุงไทย. (2564). เปรียบเทียบชัด วัคซีน COVID-19 ประสิทธิภาพและผลข้างเคียง. <https://www.krungthai-axa.co.th/th/health-tip-compared-site-effects-of-the-covid-vaccine>

- บวรลักษณ์ ขจรฤทธิ์ และบุญกา ปันทุรอำพร. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรในจังหวัดสมุทรปราการ [วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย] <https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/sun18/6214070058.pdf>.
- พีพีทีวี ออนไลน์. (2564, 20 กรกฎาคม). กลุ่มอาชีพที่มีความเสี่ยงสูง ติดโควิด-19 เหตุต้องสัมผัสบุคคลจำนวนมาก. <https://www.pptvhd36.com/news/สังคม/152112>.
- โรงพยาบาลเวสต์เมดิคอล. (2564, 5 ตุลาคม). ข้อควรรู้ก่อนไปฉีดวัคซีน Moderna. https://theworldmedicalcenter.com/th/new_site/health_article/detail/?page=ข้อควรรู้-ก่อนไปฉีด-moderna
- โรงพยาบาลศิริรินทร์. (2564, 2 กรกฎาคม). ทำไมเราจึงต้องฉีดวัคซีน โควิด-19. Sikarin Public Company Limited. <https://www.sikarin.com/health/covid19/วัคซีนโควิด19-ทำไม>.
- ศูนย์ข้อมูลโควิด-19. (2564, 20 มิถุนายน). ศบค.มท. วางกรอบบริหารวัคซีนต่างจังหวัด. <https://www.facebook.com/informationcovid19/photos/a.106455480972785/348580796760251/>.
- วิชุดา ครุฑเหิน. (2563, 22 ธันวาคม). โควิด-19: ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ภัยคุกคามชาวโลกปี 2020. BBC NEWS. <https://www.bbc.com/thai/international-55217851>.
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา. (2565, 23 เมษายน). ข้อมูลการฉีดวัคซีน COVID-19. <https://healthcare.skho.moph.go.th/index.php?p=vaccine-immu>.
- สุพัตรา รุ่งรัตน์, ชูลีฟีกอร์ มาโซ, และ ยุทธนา กาเต็ม. (2563). รายงานวิจัยเรื่องผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์โควิด-19 ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองยะลา จังหวัดยะลา. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- สมบูรณ์ ทวีลาภ และวัลลีย์รัตน์ พบศิริ. (2562). ปัจจัยทำนายการยอมรับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาลของผู้สูงอายุ อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี. วารสารควบคุมโรค, 45(4), 418-430. <https://doi.org/10.14456/dcj.2019.39>.
- สุรเดช ประดิษฐ์บาททุกา. (2559). อุปสงค์ อุปทาน และดุลยภาพของตลาดในการบริการสุขภาพ. STOU MEDIA. https://media.stou.ac.th/view_video_1018.php?act=e_learning&vid=2846.
- อารีย์ อ่องสว่าง และนิตยา นิลรัตน์. (2561). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และคุณลักษณะของผู้ตามที่มีอิทธิพล ต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดนราธิวาส. วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้, 5(2), 272-287. <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/scnet/article/view/130884>.
- ฮกหลง. (2564, 14 กุมภาพันธ์). เทียบ 7 วัคซีนโควิด Johnson & Johnson ความหวังที่น้ำจืด. ไทยรัฐออนไลน์. <https://www.thairath.co.th/scoop/theissue/2031779>.
- Wang, J., Jing, R., Lai, X., Zhang, H., Lyu, Y., Knoll, M. and Fang, H. (2020). Acceptance of COVID-19 Vaccination during the COVID-19 Pandemic in China. Vaccines. 8(3), 482. <https://doi.org/10.3390/vaccines8030482>